Rashidov Abror Ro‘zimurod o‘g‘li
Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston milliy universiteti
Jizzax filiali “Ijtimoiy va iqtisodiy fanlar” kafedrasi assistenti
Email: rashidov.a.r1991@gmail.com
Tel: +998 90 485 92 91
Rabbimov Jonibek Navro‘z o‘g‘li
O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali “Iqtisodiyot” yo‘nalishi 2-bosqich talabasi

https://doi.org/10.5281/zenodo.7613071
https://explore.openaire.eu/search/publication?pid=10.5281%2Fzenodo.7613071

MAMLAKATIMIZNING XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSIYALARDAN FOYDALANISH

Abstract : This article analyzes the fact that innovation is becoming one of the most effective and profitable ways to develop the economy and as a factor accelerating the development of the market. Suggestions and recommendations are also made on how to achieve the rapid development of entrepreneurship through the widespread use of innovation in the modern world.

Keywords : innovation, innovative process, service, production factors, innovative strategy, innovative entrepreneurship.

Annotatsiya : Ushbu maqolada innovatsiyalar iqtisodiyotni rivojlantirishning eng samarali va foydali usullardan biriga aylanib borayotganligi va bozor rivojini tezlashtiruvchi omil sifatida tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy dunyoda innovatsiyalardan keng foydalanish orqali tadbirkorlikni jadal rivojlantirishga erishish haqida taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: Innovatsiya, innovatsion jarayon, xizmat ko‘rsatish, ishlab chiqarish omillari, innovatsion strategiya, innovatsion tadbirkorlik.

Kirish. Xizmatlar sohasini rivojlantirish hozirgi zamon iqtisodiyotida muhim ahamiyat kasb etadi. Xizmatlar sohasida ilmiy bilimlar, nomoddiy shakldagi to'plamlar, axborot

texnologiyalari va tadbirkorlik faoliyati integratsiyasi kabi iqtisodiy o'sishning asosiy omillari shakllanmoqda. Iqtisodiyotning ushbu sektori turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga olib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Ushbu faoliyatning yakuniy natijasi tayyor mahsulot emas, balki ko'rsatilgan xizmatlardir. Xizmatlar nafaqat korxonalarga, balki jismoniy shaxslar - yakuniy iste'molchilarga ham ko'rsatilishi mumkin.

Innovatsion texnologiyalarni joriy etish va an'anaviy xizmatlarni rivojlantirish bo'yicha aniq maqsadli kompleks chora-tadbirlarni amalga oshirish ishlab chiqarilgan bozor xizmatlar hajmini oshishiga olib kelishi mumkin.

Hozirgi kunda innovatsiyalar iqtisodiyotni rivojlantirishning eng xarakterli xususiyatlaridan biriga aylanib bormoqda. Yaqinda bu nom ekzotik, noma'lum va hatto professionallar orasida ham unchalik aniq bo'lmagan narsani eslatardi, ammo endi innovatsiyaning o'zi ham, uning tushunchalari ham dunyoni tezda zabt etmoqda. Innovatsion jarayonda muhim ahamiyatga ega va innovatsiyalarni korxonalar uchun strategik resursga aylantiradigan xalqaro kapital bozori kengayib bormoqda, bu borada unga yangi moliyaviy tuzilmalar unga yordam bermoqda.

METODOLOGIYA

Agar mamlakatimizdagi innovatsion jarayonlar bilan rivojlangan mamlakatlardagi holatni taqqoslasak, hozirgi vaqtda dunyoning rivojlangan mamlakatlari 15 yildan ortiq vaqt mobaynida innovatsion iqtisodiyot va beshinchi texnologik tsikl (uzoq to'lqin) ta'sirida bo'lib kelmoqda.

Mamlakatning raqobatbardoshligi alohida korxonalarning raqobatbardoshligi asosida rivojlanadi. Har bir korxona raqobatbardoshlik bilan ta'minlangan afzalliklarga erishish uchun o'z strategiyasini qo'llaydi. Biroq, muvaffaqiyatli kompaniyalarning evolyutsiyasi va rivojlanishi tabiati o'xshash bo'ladi, chunki kompaniyalar innovatsiyalarga asoslangan raqobatdosh ustunliklarni yaratadilar.

Mamlakatimiz korxonalaridagi innovatsion jarayonlar kuchsizligining sababi quyidagi omillar ta’siridandir:

- sanoat sohasida ishlaydigan olimlar sonining kamligi, shuningdek, ishchi kuchida olimlar va tadqiqotchilar ulushining pastligi;

- yuqori texnologiyalarni patentlash sohasiga kirmaslik;
- ishlab chiqarish sektori va universitetlar o'rtasidagi zaif hamkorlik;
- innovatsiyalarni rag'batlantirishning nisbatan muvaffaqiyatsizligi va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari faoliyati;
- biznesni boshlash uchun murakkab protseduralar;
- texnologik ta’lim sifatining yetarli emasligi;

Asosiy maqsadlarga erishish uchun yalpi ichki mahsulotning 3 foizini ilmiy-tadqiqot ishlariga yo‘naltirish, bandlik darajasini 70 foizga yetkasish, byurokratiyani qisqartirish, korrupsiyani yo‘qotish va tadbirkorlikni rag‘batlantirishni amalga oshirish kerak. Bu muammolar hal etilsa, mamlakatimizda iqtisodiyotimiz innovatsion jihatdan rivojlanishda katta muvaffaqiyatlarga erishadi. Ilmiytadqiqot va innovatsiyalar uchun davlat byudjetlaridan mablag' ajratish va uni ta'minlash hajmini oshirish nazarda tutilgan. Xususan, uchta asosiy yo‘nalish ustuvorlik kasb etadi:

- ta’limga va intelektual mulkni shakllantirish va ko‘paytirishga sarmoya kiritish;
- sanoat va xizmat ko‘rsatish sohasida raqobatbardoshlikni kuchaytirish;
- mehnat bozorida monomarkazlar tashkil etish .

Hozirgi kunda erishilayotgan yutuqlar bilan bir qatorda hal etilishi lozim muammolar ham mavjud. Xususan:

- tadbirkorlarimiz biznesni boshqarishda yetarlicha malakaga ega emasligi;
- ishchi xodimlarning yangiliklarni tez o’zlashtira olmasligi;
- ular ichki va tashqi risklarni, innovatsiyalarga bo‘lgan ehtiyojni va jahon bozoridagi o‘z holatini yetarlicha baholay olmaydilar;
- korxonalarni rivojlantirish, raqobatbardoshlikni oshirishga yetarlicha e’tibor qaratilmagan;
- ishbilarmonlik muhitini tashkil etish va innovatsiyalarni rag‘batlantirish tuzilmasini ishlab chiqishda ham ko‘plab muammolar mavjud.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Shunday qilib, innovatsiyalar raqobatbardosh iqtisodiyotni rivojlantirish imkoniyatini beradi.

Ushbu yuqorida aytilgan muammolarni hal etishda quyidagi taklif va tavsiyalarni maqsadga muvofiq deb hisoblaymiz:

- ilmiy tadqiqotlarni moliyalashtirish jarayonida xususiy biznesning rolini oshirish kerak, bu esa tadqiqot va ishlanmalarga investitsiyalar samaradorligini oshirishga turtki beradi;
- innovatsiyalar uchun zarur bo'lgan investitsiyalar darajasini oshirish va raqobatni kuchaytirish kerak;
- Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo'naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirish uchun eng muhim shartlardan biri hisoblanadi.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan bozor islohotlarining ijobiy natijalari xizmatlar sohasini yanada rivojlantirish, jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal etishda uning rolini oshirish bilan uzviy bog'liqdir.

Ko’rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo’yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdagi xizmatlarning paydo bo’lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga tasir ko’rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Abror Ro‘zimurod o‘g R. et al. O ‘ZBEKISTONDA PUL-KREDIT TIZIMI VA UNI MODERNIZATSIYALASH YO ‘LLARI //O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. – 2022. – Т. 2. – №. 13. – С. 251-258.
2. Цой М. П. и др. ПРОДВИЖЕНИЕ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – С. 292-295.
3. Abror Rashidov Ruzimurod ugli. (2022). THE IMPORTANCE OF THE DEVELOPMENT OF SERVICE SECTOR IN THE IMPROVEMENT OF THE COUNTRY. Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences, 1(11), 106–115.
4. Ogli R. A. R. THE DIFFERENCE BETWEEN THE CONCEPTS OF DATABASE AND DATABASE MANAGEMENT SYSTEM //Archive of Conferences. – 2022. – С. 33-34.
5. Abdukarimov A., Rashidov A. Ma'lumotlar bazalarining–biznesni tashil etish va samaradorligini oshirishdagi roli //Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollar. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 132-135.
6. Rashidov A. IQTISODIYOTNI TARTIBGA SOLISHDA NOTARIF USULLARINING ORNI VA

AHAMIYATI //Архив научных исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1.

7. Рашидов У., Рашидов А. Iqtisodiyotni tartibga solishda notarif usullarining orni va ahamiyati //Вопросы усиления позиций Узбекистана в международной торговле и оптимизации его интеграции в мировой рынок в условиях глобальной трансформации. – 2021. – Т. 1. – №. 1. – С. 53-58.
8. Abror Ro'zimurod o'g R. et al. JIZZAX VILOYATI IQTISODIY O'SISH KO'RSATKICHLARI YOKI JARAYONLARI //PEDAGOGS jurnali. – 2022. – Т. 5. – №. 1. – С. 20-22.
9. Ismailova, Nilufar Sabitjanovna, Uchqun Ro'Zimurod O'G'Li, and Abror Ro'Zimurod O'G'Li. "JAHON SAVDO TASHKILOTIGA QO'SHILISH: QO'SHILISH JARAYONI HAMDA UNING QONUNIY ASOSLARI." Scientific progress 2.2 (2021): 1095-1098.
10. Rashidov U., Rashidov A., Naimov S. Modern Views on the Problems of Management Accounting in Logistics System //" ONLINE-CONFERENCES" PLATFORM. – 2022. – С. 276-283.
11. Rashidov U., Rashidov A. Assessment of Costs For the Quality of Logistics Activities //INTERNATIONAL JOURNAL OF BUSINESS DIPLOMACY AND ECONOMY. – 2022. – Т. 1. – №. 3. – С. 39-43.